

Vergaderjaar 2019–2020

19 637

Vreemdelingenbeleid

25 295

Infectieziektenbestrijding

Nr. 2592

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 20 maart 2020

Op 15 maart jl. is uw Kamer geïnformeerd over een aantal maatregelen die zijn genomen door het Ministerie van Justitie en Veiligheid vanwege het coronavirus, onder meer in de migratieketen (Kamerstukken 35 300 VI en 25 295, nr. 114). In die brief is aangegeven dat er zo spoedig mogelijk een nadere uitwerking van deze maatregelen zou volgen. Met deze brief informeer ik u over deze nadere uitwerking van de maatregelen in de asielketen.

De asielprocedure zoals wij die kennen is een procedure die gepaard gaat met een groot aantal contactmomenten met veel personen van verschillende organisaties en ook met een behoorlijk aantal verplaatsingen van personen door het hele land, waar de asielzoekerscentra gelegen zijn. Wekelijks gaan hier vele reisbewegingen mee gepaard van asielzoekers, medewerkers, advocaten en tolken.

De internationale en nationale maatregelen en de absolute noodzaak om verspreiding van het virus te beperken, maakte het vanaf 15 maart jl. onmogelijk het asielproces in stand te houden. Het besluit dat is genomen is dat voor asielzoekers die zich nieuw aanmelden de asielprocedure wordt opgeschort. Gezien het contact-intensieve karakter van het asielproces is een andere keuze niet verantwoord geacht.

Er zal nog wel registratie plaatsvinden van personen die zich melden voor asiel, maar die beperkt zich tot het noodzakelijke, te weten het toekennen van een vreemdelingennummer, afnemen van vingerafdrukken en op basis daarvan doorzoeken van de Nederlandse en Europese systemen, fouilleren, doorzoeken van bagage, korte intake en innemen van ID- en brondocumenten. Het gebruikelijke identificatie- en registratieproces is vanwege de situatie rond het virus opgeschort. Voordat aan de voorregistratie kan worden begonnen zal een medische check worden uitgevoerd. We doen wat nodig is in het kader van de openbare orde en de volksgezondheid, maar starten niet de stappen van de asielprocedure. Tijdens de

voorregistratie wordt door eenieder, zoveel als mogelijk, de generieke RIVM-richtlijnen aangehouden ter bestrijding van het coronavirus.

Als onderdeel van de nadere uitwerking is gewerkt aan de inrichting van een noodonderdaklocatie waar mensen, die nu niet kunnen instromen in het asielproces, onderdak en noodzakelijke voorzieningen wordt geboden. In het licht van de situatie rondom corona en de door het RIVM voorgestane richtlijnen wordt aan hen een strakke gebiedsbeperking opgelegd, zodat zij zich niet vrijelijk in de gemeenten kunnen bewegen. De noodonderdaklocatie is met hulp van Defensie ingericht op het terrein van de Willem Lodewijk van Nassaukazerne in Zoutkamp in de provincie Groningen.

Tot het gereedkomen van deze noodonderdaklocatie is aan deze personen op andere wijze sober onderdak geboden. Instroom in de opvangcentra van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) is voor nieuwe asielzoekers niet aan de orde tot en met 6 april. De maatregelen en beperkingen die in verband met het coronavirus gelden voor het geheel van de samenleving, gelden evenzeer voor bewoners van het COA. Het COA heeft medewerkers en bewoners geïnformeerd over de noodzaak om verspreiding van het virus te voorkomen, waaronder contacten te beperken tot alleen de noodzakelijke contacten. Op opvanglocaties in het land werkt het COA nauw samen met de GGD. Informatie is in meerdere talen beschikbaar.

De afgelopen dagen hebben vele andere EU-lidstaten met betrekking tot de uitvoering van de EU-Dublinverordening besloten om de feitelijke overdrachten van asielzoekers tijdelijk op te schorten. Ingevolge is het tijdelijk niet mogelijk asielzoekers vanuit Nederland aan die landen over te dragen. Om het aantal reisbewegingen van asielzoekers te beperken, heb ik de maatregel genomen om tijdelijk alle in- en uitgaande Dublinoverdrachten op te schorten. Dit houdt in dat in ieder geval tot en met 6 april 2020 geen asielzoekers vanuit andere EU-lidstaten aan Nederland zullen worden overgedragen in het kader van de Dublinverordening. Vice versa zullen vanuit Nederland tijdelijk geen asielzoekers worden overdragen aan de andere EU-lidstaten. Het administratieve proces inzake de Dublinprocedure wordt wel zoveel mogelijk voortgezet.

Een andere maatregel die ik, om humanitaire redenen, heb genomen is het tijdelijk continueren van opvang op COA-locaties van asielzoekers voor wie in een normale situatie het recht op opvang zou komen te vervallen..

Uiteraard is het in de strijd tegen de verspreiding van het virus ook van belang dat de buitengrenzen goed in de gaten worden gehouden. Aan de grens worden door alle ambtenaren, van KMar tot DJI de maximale maatregelen genomen om besmetting te voorkomen. De inzet van deze mensen in de grensbewaking is juist nu een essentiële steun in de maatregelen tegen de ongecontroleerde verspreiding van het virus. Hierbij is de van belang dat op personen die aan onze buitengrens een asiolverzoek indienen, de grensprocedure van toepassing blijft. Dat betekent dat de procedure van binnenkomende vreemdelingen, uitgezonderd minderjarigen en gezinnen, eerst in de gesloten setting in het detentiecentrum Schiphol worden beoordeeld. De IND neemt uiterlijk na 28 dagen een beslissing. Dat heeft ook als effect dat van deze gevallen na de procedure meer duidelijkheid zal bestaan over de vraag of er sprake is van een besmetting. Dat stelt ons daarmee ook in staat om passende maatregelen te treffen waar nodig.

Een deel van de hier beschreven maatregelen is voor de mensen die het betreft ingrijpend, net zozeer als veel andere noodzakelijke maatregelen op andere terreinen ingrijpend zijn voor veel mensen. Ik meen dat ik een verantwoorde keuze hebben gemaakt, die past bij de brede inzet het virus te controleren en zorg voor de gezondheid van medewerkers, en tegelijk tegemoetkomt aan de mensenrechtelijke verplichtingen die Nederland in dit kader heeft.

Ik zal uw Kamer informeren wanneer er nieuwe relevante ontwikkelingen zijn op dit terrein.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
A. Broekers-Knol